

A kávémérések aranykora

A kávéházakban nincs uzsonnakávé

— Csésze félbarna habbal! — hangzott a vezényszó háboru előtt.

De a kávéról lassankint eltűnt a hab, elmaradt mellőle a diós, meg a turós sütemény, lemálolt a cukor egy része, később kevesebb lett a tej, de több lett a kávéban a víz és a szomorú vendégek már egyszerűen csak így adhatták ki az orderét:

— *Félbarnát! Világosat! Sötétet* nem mert senki sem rendelni, mert a sovány két kocka cukor sehogys birt megküzdeni a pótkávé hig levének pokoli keserűségével.

Most azután ennek a paradicsominak egyáltalában nem mondható állapotnak is vége szakadt, báró Kürthy egy tollvonással elrendelte, hogy háromtól nyolcig ne legyen se tej, se kávé, se kakaó — habról és omlós süteményről nem is szólva, hiszen ez amugy is csak a jó memóriával bírók emlékezetében élt.

De mert — legalább minden jel arra mutat — báró Kürthy jó barátja az öreg kávéénikének, kiknek alkonyuló napjait csak a délutáni kávé édesítette meg, nagylelkű volt, s a tilalmat csak a fényes, tükrös, plüssdivános kávéházakra és cukrászdákra hozta, megkímélvén a kávémérések csöndes zugait.

Sánta rendelet, suta intézkedés volt a beharangozója a kávé költözködésének, amely ma ment végbe csöndben, minden ilyenkor szokásos izgalom, zaj, vagy pincérrel való veszekedés nélkül.

Mindenki tudta jó előre, hogy hiába ül le a kávéházi törzsasztalhoz, hiába inti oda a pincért, a „csésze félbarna“ című vezényszóra a pincér legfeljebb szerényen meghajol és megszólal:

— *Csak kávé tőjással adhatunk . . . Vagy finom csokoládét vízzel . . . esetleg kakaót . . .*

Igy aztán mai délutáni kávéját az uzsonnázó közönség nem a kávéházban, hanem a kávémérésben költötte el, amelyeknek forgalma ma délutántól kezdve hihetetlenül fellendült a kávéosok és főpincérek nem csekély fájdalmára.

A kávémérések már egy hete készültek erre a napra, amikor újra felvirrad nekik. Napok óta söpörtek, tisztogattak, újra berendezkedtek, a polcokra és szekrényekbe az új ibrikek és csészék egész légiját helyezték, új szerződést kötöttek eddigi tejszállítóikkal, több pincért és kiszolgálót fogadtak és emigv felfegyverkezve várták a vendégek hadát. Számításaikban nem is csalódtak, mert már a kora délutáni órákban olyan ostromnak voltak kitéve, hogy este hat óra felé minden tejkészletük elfogyott, s már azoknak sem jutott kávé, akik nyolc-kilenc óra felé a szűk vacsora egyetlen fogásaként szoktak fogyasztani „kávét két kenyérrel“.

A kávémérésekkel ellentétben szomorú napjuk volt a kávéházaknak. A kávéosok sérelmesnek tartják a rendeletet, mert az csak rájuk vonatkozik s félszegségével megfosztja őket állandó vendégeitől is, amellet, hogy teljesen céltalan, mert amennyivel kevesebb tejet fogyasztanak a kávéházakban, annnyival többet isznak a tejszarnokokban és kávémérések.

A kávéosokat sem érte készületlenül a nekik fekete pénteki nap. Finnyásabb vendégeik számára, akiknek derogál a kávémérésbe beülni és előkelően élesre vasalt nadrágban, talán monoklival a bal szemén szörpölni a kávé és harapni melléje a puha süteményt, olyan italokat, tejpótlót készítettek, amelyről igazán nem tudjuk, hogy őszinte elismerést arattak-e, vagy pedig csöndes, de annál mélyebb ellenszenvet.

Egyik legelőkelőbb kávéházunknak az új rendelkezés szerint megállapított délutáni étlapja a következő volt:

Tea pohárban	—70
Edénytea citrommal	—80
Edénytea rummal	1.—
Fekete kávé	—64
Kávé tőjással (bécsi Kaisermelange)	1.10
Csokoládé vízzel készítve	1.—
Csokoládé tőjással	1.40
Cacao vízzel készítve	1.—

Cacao tojással	1.40
Tojáspuncs	2.—
Grog vagy csája	1.40

Nem szerepel rajta tej és hogv ezt viz, vagy tojás pótolja, mégis, az árak sokkalta magasabbak, mint mikor a viz csak titokban szerepelt rajta és akkor sem tej helyett, hanem csak szerényen mellette.

Voltak kávéházak, ahol a rendelkezést úgy értelmezték, hogy az csak a teljes tejre vonatkozik és tejkonzervre nem és azért, hogy a tojásoskávé igazán furesa ízét megjavítsák, néhány kanál tejkonzervet keverték hozzá. Az árlapon azért csak mint tojásos kávé szerepelt az ilymódon elkészített ital, nehogy talán meggyűljék a kávék baja a vizsgálatot tartó hatósággal.

Általános tapasztalat azonban, hogy a mi, gyomrára nagyon óvatos és konzervatív közönségünk még az ujszerűség varázsa ellenére sem nagyon fogyasztotta a kávémelanzsot és tojásos csokoládét, hanem, ha már nem vándorolt át kávé-mérésbe, szívesebben ivott egyszerű teát.

Üres kávéházak, zsufolt kávémérések jegyében folyt le a péntek délután, amikor csekély három óra alatt olyan árdrágítás virított ki, amelyen még magunk is meglepődünk. A kávéházak emelték a teát, emelték a tojással készült italokat, a kávémérések a kávé, a cukrosok, — minthogy nekik semmi drágítani valójuk nem volt — a csokoládét, csekély husz koronával kilóját, mert ez az egyetlen dolog, amely vízzel készítve is jó és élvezhető.

A közönség pedig, amelynek szintén volna némi hozzászólási joga a dologhoz, nem szól, nem beszél, mindenki kávézott, teázott, ozsonnázott, úgy mint eddig — csak nem ott, hol eddig — tej pedig, amelynek kedvéért készült az egész rendelet, ha sokat mondunk, kétszáz literrel fogyott kevesebb, mint akkor, mikor nem az volt a jelszó, hogy „tilos a kávé!”